

Η Λαογραφική Συλλογή της Σκαμνιάς

(ή το έργο του Συλλόγου Γυναικών του χωριού)

του Π.Δ. ΜΙΧΑΗΛΑΡΗ

Πέτος το καλοκαίρι βρέθηκα για μια ακόμη φορά στον γοητευτικό οικισμό της Σκαμνιάς. Χωριό κηρυγμένο, ευτυχώς, διατηρητέο που διατηρεί όλη τη γοητεία της πέτρας, του μέτρου και των κοιμψών λύσεων, που ο λαϊκός τεχνίτης εφευρίσκει όταν ο χώρος είναι δύσκολος και λίγος. Φίλοι καλοί με παρότρυναν να επισκεφτώ τη λαογραφική συλλογή που ο Σύλλογος Γυναικών του χωριού συνέστησε και αριθμεί μόλις ενός έτους ζωή.

Οφείλω να ομολογήσω ότι δεν τρέφω πολλή συμπάθεια για τις συλλογές αυτές που ξεφυτρώνουν σε κάθε οικισμό, μολοντί δεν έχουν να επιδείξουν σημαντικά πράγματα. Θα μπορούσε να φανταστεί κανείς ένα μουσείο ελιάς, αλατιού, καπνού κλπ και να κατανοήσει την ύπαρξή του. Αλλά αυτή η συγκέντρωση ομοειδών πραγμάτων σε κάθε χωριό λίγα προσφέρει στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής.

Ωστόσο, η επίσκεψη στη Λαογραφική Συλλογή της Σκαμνιάς μου έδωσε την ευκαιρία και τη δυνατότητα να δω διαφορετικά το όλο ζήτημα.

Πρώτα – πρώτα, λοιπόν, είναι ο χώρος: τα υπόγεια (ισόγειο) του Δημοτικού Σχολείου του χωριού, ενός εξαιρετικού κτίσματος με εύκολη πρόσβαση. Εκεί λοιπόν οι γυ-

ναίκες της Σκαμνιάς συγκέντρωσαν με μοναδικό μεράκι και πιθανότατα διέσωσαν παλιά σκεύη, εργαλεία, κεντήματα, φωτογραφίες και γενικά κάθε είδους αντικείμενο που τώρα πια δεν χρειάζεται σε ένα σπίτι ή χρειάζεται μόνο ως διακοσμητικό είδος.

Είναι εντυπωσιακό το γεγονός, ότι τόσα είδη ξέφυγαν από τις δαγκάνες των γυρολόγων που κάποια χρόνια πριν γύριζαν τα χωριά και «άρπαζαν» με ευκολία, έναντι ελαχίστων ανταλλαγμάτων αυτά τα αντικείμενα; που ήδη είχαν γίνει ελκυστικά για τα σαλόνια των αστικών σπιτιών των μεγάλων πόλεων.

Ο Σύλλογος Γυναικών της Σκαμνιάς, με όπλο μόνο το μεράκι και χωρίς καμιά μουσειολογική συμβουλή, συγκρότησε μια συλλογή ζηλευτή και κυρίως την περιέβαλε με άπειρη στοργή, ώστε να καταστεί πιο ελκυστική και πιο αγαπημένη.

Επιπλέον, εκεί στο υπόγειο του Δημοτικού Σχολείου ανασυγκρότησε με παλιά θρανία, μια τάξη ενός σχολείου μιας άλλης εποχής. Πάνω στα θρανία παλαιά αναγνωστικά: γύρω στους τοίχους εικόνες ηρώων του '21, χάρτες γεωγραφικοί, πίνακες και πολλές αναμνήσεις από τα περασμένα σχολικά με χρόνια.

Και στην άκρη μια μικρή συλλογή εκκλησιαστικών και άλλων βιβλίων του 19ου αιώνα και των αρχών

του 20ού, μεταφερόμενα είτε από το Δημοτικό Σχολείο, είτε από εκκλησίες της περιοχής, μας έδωσε την ευκαιρία να παραμείνουμε για πολλή ώρα και να επαναλάβουμε την επίσκεψή μας.

Αυτά όλα και πολλά άλλα, που δεν είναι δυνατόν να περιγράψω εδώ, είναι το αποτέλεσμα της δράσης και κυρίως της αγάπης, του Συλλόγου Γυναικών της Σκαμνιάς για τον τόπο τους. Κι αυτό φαίνεται και από τον τρόπο που σου μιλούν και την προθυμία με την οποία ανταποκρίνονται στα αιτήματα του καθενός. Και όλα αυτά ως κατάθεση από το υστέρημα της καρδιάς τους, κλέψιμο από το χρόνο τους και τη δουλειά τους, χωρίς ίχνος υλικής αμοιβής.

Σε μια γωνιά της Λαογραφικής Συλλογής του ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΚΑΜΝΙΑΣ υπάρχει ένα κουτί, στο οποίο ο επισκέπτης καλείται – αν θέλει – να ρίξει την ενίσχυσή του για το έργο που επιτελείται. Μήπως θα έπρεπε να περάσει από κει κάποιος τοπικός παράγοντας και να αφήσει μια επιταγή με ένα γενναίο ποσό; Δεν πρόκειται για ενίσχυση κάποιου φεστιβάλ... (βάλτε, ότι θέλετε μετά τα αποσιωπητικά) για ενίσχυση ενός σημαντικού έργου πρόκειται.

*Ο Παναγιώτης Μιχαηλάρης κατάγεται από τον Μανταμάδο. Είναι ιστορικός στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.